

*Załącznik
do Zarządzenia nr 68/9/2022
Prezydenta Miasta Lublin
z dnia 15 września 2022 roku*

**ZAŁOŻENIA
DO PROJEKTU
BUDŻETU MIASTA LUBLIN
NA ROK 2023**

1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Założenia do projektu budżetu Miasta Lublin na rok 2023 zostały opracowane w oparciu o obowiązujące przepisy prawne i akty wewnętrzne, w tym w szczególności:

- ustawę o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z dnia 13 listopada 2003 roku,
- ustawę o samorządzie gminnym z dnia 8 marca 1990 roku,
- ustawę o samorządzie powiatowym z dnia 5 czerwca 1998 roku,
- ustawę o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 roku,
- uchwałę nr 1064/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Miasta Lublin (z późn. zm.),

a także prognozowane parametry makroekonomiczne przedstawione w dokumentach rządowych mających zastosowanie m.in. do wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego oraz w projekcie ustawy budżetowej na rok 2023 z dnia 30 sierpnia 2022 r. przekazanym Radzie Dialogu Społecznego (RDS).

Podstawą konstrukcji budżetu Miasta Lublin na 2023 rok będą obowiązujące przepisy prawne, analiza dotycząca realizacji budżetu miasta, a także prognozowane przez Ministerstwo Finansów wskaźniki makroekonomiczne wpływające na planowane wielkości dochodów i wydatków budżetu miasta. W tym miejscu należy wspomnieć, że zarówno założenia do projektu budżetu miasta, jak i sam budżet na 2023 rok są/będą tworzone w warunkach dużej niepewności co do sytuacji finansowo-gospodarczej kraju i miasta spowodowanej wojną w Ukrainie, bardzo wysoką inflacją oraz stopami procentowymi, a także konsekwencjami wprowadzenia Programu Polski Ład (dalej Polski Ład).

Zgodnie z projektem ustawy budżetowej na 2023 rok przekazanym RDS proponuje się przyjęcie następujących założeń dotyczących podstawowych wskaźników makroekonomicznych:

- wzrost Produktu Krajowego Brutto w ujęciu realnym – 1,7%,
- średnioroczny wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych – 9,8%,
- spadek zatrudnienia w gospodarce narodowej – 0,5%,
- wzrost przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej – 10,1%.

W przywołanych wyżej dokumentach dotyczących prognoz makroekonomicznych zwraca się uwagę na fakt, iż perspektywy polskiej gospodarki obarczone są dużą niepewnością związaną z sytuacją geopolityczną, zaburzeniami w globalnych sieciach produkcji oraz wzrostem cen surowców i materiałów, co utrudnia opracowanie wiarygodnych prognoz dla sektora rządowego i samorządowego. W założeniach projektu budżetu państwa na rok 2023 zakłada się, że polityka gospodarcza będzie nakierowana na łagodzenie gospodarczych skutków rosyjskiej agresji na Ukrainę, przy jednoczesnej kontroli tempa wzrostu wydatków bieżących i priorytetowym traktowaniu wydatków inwestycyjnych. Należy mieć także na uwadze, że działania rządu mające na celu łagodzenie skutków inflacji, w tym zmiany podatkowe i wsparcie dla uchodźców z Ukrainy będą znaczącym obciążeniem dla sektora samorządowego również w 2023 roku. Działania w ramach Polskiego Ładu, które zgodnie z zapowiedziami rządu mają przyczynić się do znaczącej poprawy sytuacji gospodarczej w kraju, dla samorządów wiążą się z realnym ryzykiem pogorszenia kondycji finansowej na niespotykaną dotąd skalę i zmniejszenia ich samodzielności finansowej.

Wobec prognozowanych ubytków w dochodach w związku z wprowadzeniem zmian przepisów podatkowych duże znaczenie dla poziomu przyszłorocznych dochodów budżetu miasta będzie miała przyjęta przez miasto polityka podatkowa i cenowa.

2. PERSPEKTYWA FINANSOWA NA ROK 2023 I LATA NASTĘPNE ORAZ GŁÓWNE KIERUNKI DZIAŁANIA

Priorytetowym celem polityki gospodarczo–finansowej miasta jest utrzymanie stabilności finansów publicznych przy jednoczesnym zabezpieczeniu środków na zaspokajanie zbiorowych potrzeb społeczności lokalnej dotyczących zarówno bieżącego funkcjonowania miasta jak i realizacji inwestycji służących mieszkańcom i sprzyjających rozwojowi miasta. Realizacja tego celu będzie zadaniem bardzo trudnym w związku z dużym stopniem niepewności co do dalszych perspektyw wzrostu gospodarczego kraju, a także dynamiki dochodów miasta, m.in. wobec braku pełnej rekompensaty skutków działań wdrożonych w ramach Polskiego Ładu.

Zmiany w systemie podatkowym wdrożone od 2019 r., a przede wszystkim te przyjęte w ramach Polskiego Ładu spowodowały realne pogorszenie kondycji finansów samorządów. Szacowany przez MF (według OSR-ów do projektów ustaw) ubytek dochodów wszystkich jednostek samorządu terytorialnego na poziomie około 280 mld zł w latach 2022-2031 w związku z reformą systemu podatkowego obejmującego podatek PIT i CIT oznacza drastyczne zmniejszenie samodzielności finansowej samorządów. Jednocześnie tylko w niewielkim stopniu wprowadzono rozwiązania, które mają na celu wsparcie finansowe JST poprzez skierowanie z budżetu państwa do budżetów JST dodatkowych środków finansowych w ramach subwencji ogólnej. Proponowane rekompensaty w tych latach stanowią niespełna 120 mld zł, tj. jedynie ok. 43% szacowanych ubytków dochodów.

W związku z trudną sytuacją finansową samorządów wprowadzane są modyfikacje zasad dotyczących wymogu równoważenia strony bieżącej budżetu samorządowego. Do roku 2025 zmiany w zakresie art. 242 ustawy o finansach publicznych wprowadzone w związku z Programem Polski Ład dopuszczają możliwość przekroczenia w okresie 2022-2025 reguły zrównoważenia budżetu w części bieżącej w danym roku budżetowym, pod warunkiem, że w całym tym okresie jednostka zbilansuje swój budżet w części bieżącej. To oznacza, że deficyt bieżący danego roku będzie musiał być pokryty w innym roku budżetowym w okresie 2022-2025. Wprowadzono więc czasową zmianę podejścia do rozliczenia tej reguły – z rozliczenia jednorocznego na średniookresowe. Ponadto w projekcie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw założono przedłużenie na lata 2023-2025 możliwości bilansowania części bieżącej budżetu JST wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych, czyli nadwyżką środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikającą z rozliczeń wyemitowanych papierów wartościowych, kredytów i pożyczek. Nie może oznaczać to jednak dowolnego wzrostu wydatków bieżących. Wręcz przeciwnie, konieczna jest optymalizacja i dalsza racjonalizacja wydatków bieżących, która pozwoli z jednej strony na zabezpieczenie środków finansowych przeznaczonych na rozwój, a jednocześnie jest warunkiem koniecznym do utrzymania stabilności finansowej miasta w 2023 roku i latach następnych. Zachowanie odpowiedniej relacji pomiędzy dochodami i wydatkami bieżącymi,

zarówno na etapie planowania, jak i wykonania budżetu, z jednej strony jest niezbędne po to, żeby możliwa była realizacja planów i projektów rozwojowych, utrzymanie wysokiego potencjału w zakresie absorpcji środków europejskich oraz poziomu wiarygodności kredytowej miasta, z drugiej jednak może okazać się niezwykle trudne jeżeli nie zostanie przywrócona odpowiednia dynamika dochodów bieżących. W związku z dużą niepewnością co do poziomu dochodów miasta strategicznym wyzwaniem dla zarządzania finansami w 2023 roku i w kolejnych latach będzie zapewnienie odpowiednich środków na realizację podstawowych wydatków bieżących przy jednoczesnym wygenerowaniu odpowiednich środków na inwestycje w celu zapewnienia warunków finansowych dla realizacji zadań ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej (w tym środków na wkład własny zadań inwestycyjnych współfinansowanych i planowanych do współfinansowania z budżetu Unii Europejskiej). Ze szczególną uwagą potraktować należy poziom zadłużenia i możliwości jego obsługi ze względu na drastyczne wzrosty stóp procentowych.

Przy określaniu kierunków działania miasta na 2023 rok i lata następne należy wziąć pod uwagę główne uwarunkowania mające wpływ na konstruowanie, a następnie wykonanie budżetu miasta. Należą do nich przede wszystkim ramy prawne oraz uwarunkowania ekonomiczne, w których funkcjonuje jednostka samorządu terytorialnego, a które znacząco wpływają na kształt budżetu miasta. Potrzeba dostosowania się do skutków zmian w systemie podatkowym, wymóg spełniania ograniczeń ustawowych, m.in. w zakresie obsługi zadłużenia, konieczność poradzenia sobie z bardzo wysoką inflacją i drastycznymi podwyżkami stóp procentowych, potrzeba generowania nadwyżki operacyjnej, a także koniunktura gospodarcza kraju, która rzutuje m.in. na poziom transferów z budżetu państwa, determinują możliwości finansowe Lublina i zmuszają do określenia priorytetów w zakresie działalności miasta.

Kierunki działania w zakresie tzw. bieżącego funkcjonowania miasta wynikają przede wszystkim z ustaw, które definiują zadania własne jednostki samorządu terytorialnego i obligują ją do zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty w tym zakresie. W związku z tym działania prowadzone w ramach zadań bieżących koncentrować się będą na zapewnieniu prawidłowego funkcjonowania jednostek i urządzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej poprzez kierowanie odpowiednich środków na poszczególne sfery działalności oraz utrzymanie obiektów, w tym nowych obiektów służących mieszkańcom miasta oddanych do użytku w wyniku zakończenia procesu inwestycyjnego w 2022 i 2023 roku. Powyższe związane będzie z rozpoznawaniem preferencji mieszkańców przy jednoczesnym prowadzeniu działań efektywnościowych i racjonalizujących w zakresie wydatków bieżących, tak żeby zapewnić wydatkowanie środków adekwatne do potrzeb oraz realizację wszystkich zadań obligatoryjnych, w tym zabezpieczenie środków na wpłatę do budżetu państwa i obsługę długu zaciągniętego przez miasto. W związku z proponowanymi nowymi rozwiązaniami w zakresie dochodów JST, które determinować będą wydatki budżetu miasta zasadne jest dążenie do sytuacji, w której wysokość prognozowanych wydatków bieżących na zadania publiczne nie będzie większa niż kwota środków planowanych na ich realizację w roku poprzednim powiększona co najwyżej o prognozowany średnioroczny wskaźnik wzrostu cen towarów i usług konsumpcyjnych na dany rok budżetowy przyjęty w projekcie budżetu państwa.

W związku ze znacznym prognozowanym uszczupleniem dochodów własnych, w zakresie wydatków majątkowych zakłada się przegląd i ponowną analizę zadań pod kątem możliwości realizacji w 2023 roku i latach następnych. Jednocześnie miasto będzie konsekwentnie poszukiwało najkorzystniejszych metod pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację zadań infrastrukturalnych w kolejnych latach. W pierwszej kolejności w 2023 roku zostaną zapewnione środki na kontynuację lub zakończenie zadań inwestycyjnych będących już w fazie realizacji lub w trakcie opracowywania dokumentacji. Ponadto w 2023 roku i latach następnych realizowane będą zadania, na które otrzymano dofinansowanie m.in. ze środków Programu Inwestycji Strategicznych w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład, a także zadania z dofinansowaniem europejskim.

Pomimo konieczności zmierzenia się z brakami finansowymi kontynuowany będzie model demokracji partycypacyjnej w zarządzaniu miastem głównie poprzez realizację kolejnej edycji Budżetu Obywatelskiego, w ramach którego do wydatkowania przeznaczona zostanie kwota 14.050.000 zł oraz Zielonego Budżetu. Mieszkańcy Lublina będą mogli również zrealizować swoje propozycje projektów w ramach tzw. inicjatywy lokalnej, która jest narzędziem do realizacji wspólnych przedsięwzięć mieszkańców oraz Miasta Lublin. Zakłada się kontynuację zadań zgłoszonych w ramach realizacji Projektu „Planu dla Dzielnic”. Kontynuowane będą także działania wspierające rozwój Rodzinnych Ogrodów Działkowych.

Ponadto wciąż będzie funkcjonował system zgłaszania zadań do budżetu miasta przez Rady Dzielnic w ramach środków zaplanowanych w rezerwie celowej.

3. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PLANOWANIA DOCHODÓW MIASTA W 2023 ROKU

Prognoza dochodów budżetu miasta na 2023 rok przygotowana zostanie w oparciu o wnioski komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych miasta oraz dane ujęte w wieloletniej prognozie finansowej skorygowane o wskaźniki makroekonomiczne przyjęte w projekcie budżetu państwa na 2023 rok.

Ustalenie planowanych kwot dochodów budżetowych na rok 2023 nastąpi w oparciu o:

- 1) prognozy podstawowych wskaźników makroekonomicznych,
 - 2) przewidywane wykonanie dochodów budżetowych w roku 2022,
 - 3) proponowaną politykę podatkową w zakresie podatków i opłat,
 - 4) proponowaną politykę cenową w zakresie usług komunalnych,
 - 5) informacje uzyskane z Ministerstwa Finansów, Lubelskiego Urzędu Wojewódzkiego i Krajowego Biura Wyborczego o przyznanych miastu kwotach subwencji i dotacji oraz prognozowanych wpływach z tytułu udziału w podatku dochodowym od osób fizycznych i prawnych,
 - 6) szacunki dotyczące środków europejskich i innych środków bezzwrotnych,
- a także z uwzględnieniem zmian proponowanych przez Rząd w projekcie zmiany ustawy o dochodach jst oraz niektórych innych ustaw.

Poziom głównych źródeł dochodów budżetowych, w szczególności z udziałów w podatkach dochodowych oraz podatkach pobieranych przez urzędy skarbowe jest w dużej mierze niezależny od działań Miasta i determinowany głównie stanem koniunktury gospodarczej oraz polityką podatkową państwa, w efekcie której jednostki samorządu terytorialnego konsekwentnie pozbawiane są znacznych kwot dochodów własnych.

Zgodnie z zapisami projektu budżetu państwa na 2023 rok przewiduje się spadek tempa wzrostu gospodarczego kraju, co będzie niekorzystnie oddziaływać na dochody jst. Jednocześnie znaczącym czynnikiem ryzyka dla Miasta Lublin pozostaje brak satysfakcjonujących uzgodnień w zakresie rekompensaty utraconych dochodów w wyniku skutków działań w ramach tzw. Polskiego Ładu. W związku ze zmianami w systemie podatkowym wdrażanymi od 2019 roku, w tym głównie w ramach Polskiego Ładu ubytki w dochodach bieżących Miasta Lublin w 2023 roku szacowane są na kwotę około 300 mln zł. Tymczasem zgodnie z zaproponowanym przez rząd projektem ustawy o zmianie ustawy o dochodach jst oraz niektórych innych ustaw rekompensata ma wynieść ok. 73 mln zł (tj. o 50 mln zł mniej niż zapowiadana wcześniej przez Rząd). Oznacza to ubytek w dochodach dla budżetu miasta na poziomie 227 mln zł. Dodatkowo w projekcie ustawy znajdują się zapisy obligujące do przeznaczenia 15% kwoty otrzymanej „rekompensaty” na zadania z zakresu poprawy efektywności energetycznej. Kwota ta ma więc charakter dotacji celowej. Oznacza to ograniczenie swobody JST do dysponowania rekompensatą.

Zgodnie z informacją o przyczynach i potrzebie wprowadzenia rozwiązań planowanych w projekcie samorządy otrzymają środki w 2022 roku, przy czym nie otrzymają już rekompensaty w 2023 roku. Rząd przyznaje również, że wzrost cen wpływa niekorzystnie na sytuację ekonomiczno-finansową jednostek samorządu terytorialnego, stąd decyzja o wcześniejszym przekazaniu środków. Oznacza to, że wcześniejsze przekazanie środków ma pozwolić na zmniejszenie deficytów w budżetach samorządowych w 2022 roku, bez rozwiązania, a wręcz z pogłębieniem problemu w 2023 roku.

Zapowiadane przez Ministerstwo Finansów dochody Lublina z udziału w PIT w 2023 roku powiększone o rekompensatę jednorazową stanowią 96% wysokości dochodów tego źródła osiągniętych w 2021 r. Stąd widać, jak duże są skutki finansowe dla Miasta Lublin powodujące kolejne istotne ograniczenie możliwości budżetowych Lublina, pogłębiając różnicę pomiędzy zapotrzebowaniem na usługi publiczne świadczone przez samorząd w celu wspierania rozwoju społeczno-gospodarczego a możliwościami sprostania temu zapotrzebowaniu.

Podsumowując należy podkreślić, że aktualnie istotnym problemem samorządów jest brak respektowania zasady adekwatności dochodów jst do realizowanych zadań publicznych. Adekwatność gwarantowana jest w art. 167 Konstytucji, w którym mówi się o konieczności zapewnienia jst udziału w dochodach publicznych odpowiednio do przypadających im zadań oraz stwierdza się, że zmiany w zakresie zadań i kompetencji jst następują wraz z odpowiednimi zmianami w podziale dochodów publicznych. Tymczasem samorządy pozbawiane są kolejnej części należnych im i wypracowanych przez mieszkańców dochodów. Do niewystarczających transferów z tytułu dotacji i subwencji dochodzi brak pełnej rekompensaty utraty dochodów własnych wynikających z wprowadzanych na przestrzeni lat różnych zmian ustawowych.

3.1. DOCHODY BIEŻĄCE

Do głównych źródeł dochodów bieżących zalicza się wpływy z podatków i opłat, w tym lokalnych (tj. głównie podatku od nieruchomości i od środków transportowych, wpływy z biletów za przejazdy komunikacją miejską, opłaty za gospodarowanie odpadami), udziały

w podatkach dochodowych od osób fizycznych i prawnych, a także subwencje i dotacje celowe z budżetu państwa o charakterze bieżącym.

3.1.1. POLITYKA PODATKOWA

Elementem zarządzania finansowego gwarantującym wykonanie zadań nałożonych na samorząd ustawami oraz wpływającym na rozwój miasta jest jego polityka podatkowa. Wpływy z podatków i opłat lokalnych są jednym z podstawowych źródeł dochodów własnych kształtowanych przez organy samorządowe i stanowią stabilną pozycję w budżecie samorządów. Zmiany w systemie podatkowym wymuszają na samorządach prowadzenie aktywnej polityki, która zmierza do wzrostu dochodów ze źródeł, na które samorząd ma bezpośredni wpływ, i która kształtuje korzystną relację w stosunku do transferów z budżetu państwa. Zakładany wzrost tych dochodów w roku 2023 będzie wynikał głównie z proponowanego wzrostu stawek podatku od nieruchomości, poszerzenia bazy podatkowej, a także utrzymania na wysokim poziomie ściągłości należności podatkowych.

Na 2023 rok proponuje się następujący sposób ustalenia stawek podatków i opłat:

3.1.1.1. Podatek od nieruchomości

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Rada Miasta określa wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym że stawki te nie mogą przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Górne granice stawek kwotowych obowiązujące w danym roku podatkowym ulegają corocznie zmianie na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z dnia 15 lipca 2022 roku wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2022 r. w stosunku do I półrocza 2021 r. wyniósł 111,8 (wzrost o 11,8%). W oparciu o podany w komunikacie wskaźnik cen, Minister Finansów w obwieszczeniu z dnia 28 lipca 2022 r. ogłosił górne granice stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych na rok 2023 (obwieszczenie opublikowane w M.P. z dnia 1.08.2022 r., poz. 731).

Mając na uwadze konieczność zabezpieczenia środków na realizację zadań własnych gminy w 2023 roku proponuje się przyjęcie następujących stawek podatkowych obowiązujących na terenie miasta dla poszczególnych przedmiotów opodatkowania, tj.:

1. dla gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków – 1,14 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,14 zł rocznie za 1 m² powierzchni;
2. dla gruntów pod wodami powierzchniowymi stojącymi lub wodami powierzchniowymi płynącymi jezior i zbiorników sztucznych – 5,79 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,73 zł rocznie za 1 ha powierzchni
3. dla gruntów pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – 0,61 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,09 zł rocznie za 1 m² powierzchni;
4. dla gruntów niezabudowanych objętych obszarem rewitalizacji, o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji i położonych na terenach, dla

których miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego przewiduje przeznaczenie pod zabudowę mieszkaniową, usługową albo zabudowę o przeznaczeniu mieszanym obejmującym wyłącznie te rodzaje zabudowy, jeżeli od dnia wejścia w życie tego planu w odniesieniu do tych gruntów upłynął okres 4 lat, a w tym czasie nie zakończono budowy zgodnie z przepisami prawa budowlanego - 3,81 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,49 zł rocznie za 1 m² powierzchni;

5. dla budynków mieszkalnych – 1,00 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,17 zł rocznie za 1 m² powierzchni użytkowej;
6. dla budynków związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz dla budynków mieszkalnych lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej – 28,21 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 3,76 zł rocznie za 1 m² powierzchni użytkowej;
7. dla budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym – 13,47 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 1,68 zł rocznie za 1 m² powierzchni użytkowej;
8. dla budynków związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, zajętych przez podmioty udzielające tych świadczeń – 5,87 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 0,73 zł rocznie za 1 m² powierzchni użytkowej;
9. dla budynków pozostałych, w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego – 9,71 zł, co spowoduje wzrost w stosunku do 2022 r. o 1,37 zł rocznie za 1 m² powierzchni użytkowej;

W przypadku budowli proponuje się przyjęcie stawki wynoszącej 2% ich wartości określonej na podstawie przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, podobnie jak w latach poprzednich.

Wzrost stawek związany jest z prognozowanym znacznym spadkiem dochodów miasta (o około 300 mln zł) spowodowanym wdrożonymi i planowanymi do wdrożenia zmianami w ramach programu Polski Ład. Uzasadnia go konieczność utrzymania wydatków bieżących, w ramach których finansowane są usługi świadczone dla mieszkańców (np. oświata, gospodarka komunalna, polityka społeczna).

W zakresie zwolnień od podatku od nieruchomości proponuje się utrzymanie dotychczas obowiązujących zwolnień określonych w:

1. uchwale nr 1001/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków wpisanych indywidualnie do rejestru zabytków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w ramach pomocy de minimis (z późn. zm.). Zwolnienie przysługuje przez okres jednego roku, w przypadku łącznego spełnienia następujących warunków:
 - na remont lub prace konserwatorskie lub restauratorskie w tych budynkach wydatkowano w roku podatkowym kwotę nie mniejszą niż dwukrotność należnego na dany rok podatku od nieruchomości;

- budynki lub ich części są utrzymywane i konserwowane zgodnie z przepisami o ochronie zabytków;
 - na wykonanie remontu lub przeprowadzenie prac konserwatorskich lub prac restauratorskich wydana została decyzja o pozwoleniu na budowę przez właściwy organ zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane;
 - na wykonanie prac uzyskano pozwolenie właściwego konserwatora zabytków.
2. uchwale nr 1002/XXXIX/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 13 marca 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków lub ich części w ramach pomocy de minimis w związku z utworzeniem nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją (z późn. zm.). Zwolnienie przysługuje na warunkach określonych w uchwale na okres 24 lub 36 miesięcy w zależności od liczby utworzonych miejsc pracy przez przedsiębiorcę.
3. uchwale nr 851/XXXIII/2017 Rady Miasta Lublin z dnia 12 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia zwolnień od podatku od nieruchomości (z późn. zm.), zgodnie z którą od podatku zwolnione są grunty oznaczone w ewidencji gruntów i budynków symbolem Bz wykorzystywane na cele wypoczynku, rekreacji i sportu, ogólnodostępne, nieodpłatnie udostępniane mieszkańcom, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej oraz grunty pod wodami powierzchniowymi płynącymi i stojącymi zbiorników sztucznych.

Ponadto ze zwolnień określonych w uchwałach nr 101/V/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości stadionów sportowych oraz boisk treningowych przy stadionach w ramach pomocy operacyjnej na infrastrukturę sportową oraz nr 108/V/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 26 marca 2015 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości w ramach programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji dla przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Podstrefy Specjalnej Strefy Ekonomicznej Euro-Park Mielec w Lublinie skorzystają podatnicy, którzy w okresie obowiązywania ww. uchwał złożyli wnioski o korzystanie ze zwolnień zgodnie z warunkami zawartymi w ww. uchwałach.

3.1.1.2. Podatek rolny

Proponuje się przyjęcie za podstawę wymiaru podatku rolnego w 2023 roku średniej ceny skupu żyta za 11 kwartałów poprzedzających kwartał poprzedzający rok podatkowy. Średnia cena skupu żyta zostanie ustalona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i ogłoszona w terminie do dnia 20 października 2022 roku. Zakłada się, że ww. cena ulegnie wzrostowi w stosunku do ceny przyjętej jako podstawa opodatkowania w 2022 roku.

3.1.1.3. Podatek leśny

Proponuje się przyjęcie za podstawę wymiaru podatku leśnego na 2023 rok średniej ceny sprzedaży drewna uzyskanej przez nadleśnictwa za pierwsze trzy kwartały 2022 roku. Powyższa cena sprzedaży drewna zostanie ustalona przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego i ogłoszona w terminie do dnia 20 października 2022 roku. W chwili obecnej zakłada się, że ww. cena ulegnie wzrostowi w stosunku do ceny przyjętej jako podstawa wymiaru podatku leśnego na 2022 rok.

3.1.1.4. Podatek od środków transportowych

Zgodnie z przepisami ustawy o podatkach i opłatach lokalnych Rada Miasta określa wysokość stawek podatku od środków transportowych, z tym że stawki te nie mogą przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz nie mogą być niższe niż minimalne stawki podatkowe ustalane dla niektórych przedmiotów opodatkowania. Jeżeli górna granica stawki podatku jest niższa od stawki minimalnej, wówczas Rada Miasta jest zobowiązana do przyjęcia stawki minimalnej.

Górne granice stawek kwotowych ulegają corocznie zmianie na następny rok podatkowy w stopniu odpowiadającym wskaźnikowi cen towarów i usług konsumpcyjnych w okresie pierwszego półrocza roku, w którym stawki ulegają zmianie, w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego. Zgodnie z Komunikatem Prezesa GUS z dnia 15 lipca 2022 roku wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu 2022 roku w stosunku do I półrocza 2021 roku wyniósł 111,8%. Minimalne stawki podatkowe ulegają przeliczeniu na następny rok podatkowy zgodnie z procentowym wskaźnikiem kursu euro na pierwszy dzień roboczy października danego roku w stosunku do kursu euro w roku poprzedzającym dany rok podatkowy. Jeżeli ww. wskaźnik jest niższy niż 5%, stawki minimalne nie ulegają zmianie w następnym roku podatkowym.

Założono, że minimalne stawki podatkowe na 2023 rok pozostaną bez zmian.

Na 2023 rok proponuje się pozostawienie stawek obowiązujących w 2022 roku określonych w uchwale nr 1010/XXXII/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 21 października 2021 r. w niezmienionej wysokości.

Proponuje się również utrzymanie dotychczasowych preferencyjnych stawek dla:

1. samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 ton i poniżej 12 ton spełniających normę dopuszczalności emisji spalin EURO 4, EURO 5 i EURO 6,
2. ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów od 3,5 ton i poniżej 12 ton spełniających normę dopuszczalności emisji spalin EURO 4, EURO 5 i EURO 6,
3. samochodów ciężarowych o dopuszczalnej masie całkowitej równej lub wyższej niż 12 ton, ciągników siodłowych i balastowych przystosowanych do używania łącznie z naczepą lub przyczepą o dopuszczalnej masie całkowitej zespołu pojazdów równej lub wyższej niż 12 ton, przyczep i naczep, które łącznie z pojazdem silnikowym posiadają dopuszczalną masę całkowitą równą lub wyższą niż 12 ton - posiadających zawieszenie pneumatyczne lub zawieszenie uznane za równoważne,
4. autobusów spełniających normę dopuszczalności emisji spalin conajmniej EURO 4,
5. autobusów posiadających instalację gazową lub zasilanych energią elektryczną.

3.1.1.5. Opłata za wieczyste użytkowanie

Kalkulacja dochodów z tytułu wieczystego użytkowania na 2023 rok dokonana zostanie na podstawie przypisów przesłanych do użytkowników wieczystych w 2022 roku z uwzględnieniem przeprowadzonych aktualizacji wartości gruntów, w stosunku do których nie zostały złożone odwołania lub zostały zawarte ugody sądowe.

3.1.1.6. Opłata targowa i od posiadania psów

W 2023 roku, podobnie jak w latach poprzednich, proponuje się nie wprowadzać na terenie Miasta Lublin opłaty od posiadania psów oraz opłaty targowej.

3.1.2. POLITYKA CENOWA

W polityce cenowej miasta na 2023 rok proponuje się przyjąć następujące założenia w zakresie cen na usługi komunalne:

3.1.2.1. Opłaty za usługi przewozowe osób środkami lokalnego transportu zbiorowego

W 2023 roku opłaty pobierane będą na podstawie uchwały nr 1196/XL/2022 Rady Miasta Lublin z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie zmiany uchwały nr 921/XXIX/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie opłat za usługi przewozowe osób środkami lokalnego transportu zbiorowego zlecane przez Zarząd Transportu Miejskiego w Lublinie.

Jednocześnie kontynuowane będą działania dotyczące podnoszenia jakości w zakresie standardów przewozu pasażerów oraz działań marketingowych ukierunkowanych na promowanie komunikacji miejskiej jako bezpiecznego i ekologicznego środka transportu publicznego. Na poziom przyszłorocznych dochodów będzie miało wpływ także wprowadzenie nowej siatki połączeń wraz z otwarciem Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego.

3.1.2.2. Opłata za gospodarowanie odpadami

Usługę odbioru odpadów od właścicieli nieruchomości zapewnia Gmina. Opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowiąca dochód gminy uiszczana jest przez właścicieli zamieszkałych nieruchomości na terenie miasta na podstawie ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, a jej wysokość została ustalona w uchwale nr 903/XXVIII/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia stawki tej opłaty. Z wnoszonych opłat Miasto pokrywa wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, które obejmują m.in.: koszty odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych, utrzymania punktów zbiórki selektywnej, obsługi administracyjnej systemu oraz edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi. Należy mieć na uwadze, że wpływy z opłaty powinny pokrywać wszystkie koszty ponoszone w związku z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi.

3.1.2.3. Opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego

W roku szkolnym 2022/2023 opłaty za korzystanie z wychowania przedszkolnego dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym do końca roku szkolnego w roku kalendarzowym, w którym uczeń kończy 6 lat, ustalono na poziomie 1,14 zł za każdą rozpoczętą godzinę faktycznego pobytu dziecka (ponad bezpłatne 5 godzin). Ulgi w odpłatności zostaną zachowane zgodnie z obowiązującą uchwałą nr 306/VIII/2019 Rady Miasta Lublin z dnia 1 lipca 2019 r. w sprawie ustalenia wysokości opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w publicznych przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w publicznych szkołach podstawowych oraz innych publicznych formach wychowania przedszkolnego prowadzonych przez Gminę Lublin (z późn. zm.).

3.1.2.4. Opłaty za pobyt w żłobkach

Wysokość opłat za czesne w żłobkach określona została przez Radę Miasta w uchwale nr 106/IX/2011 z dnia 21 kwietnia 2011 r. w sprawie ustalenia opłaty za pobyt dzieci w żłobkach prowadzonych przez Gminę Lublin, maksymalnej wysokości opłaty za wyżywienie oraz warunków zwolnienia od ponoszenia tych opłat (z późn. zm.). Opłata za pobyt obejmuje należność za częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka i wynosi miesięcznie 10% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę. Minimalne wynagrodzenie za pracę od 1 stycznia 2023 roku będzie wynosić 3.490 zł, natomiast od 1 lipca 2023 roku 3.600 zł, wobec czego opłata za pobyt w żłobkach wyniesie odpowiednio 349,00 zł i 360,00 zł. Opłata dodatkowa za godziny opieki wykraczające poza 10 godzin dziennego pobytu dziecka w żłobku wynosi 2,5% obowiązującego minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdą dodatkową godzinę opieki, tj. odpowiednio 87,25 zł i 90,00 zł przy przyjętym wyżej wynagrodzeniu minimalnym.

3.1.2.5. Opłaty za pobyt w bursach

Opłaty za pobyt w bursach ustalone zostały uchwałą nr 1043/XXXIII/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 18 listopada 2021 r. w sprawie ustalenia wysokości opłaty za zakwaterowanie w bursach prowadzonych przez Miasto Lublin oraz terminu i sposobu jej wnoszenia. Ww. uchwała określa opłatę miesięczną w wysokości 90 zł za zakwaterowanie we wszystkich bursach prowadzonych przez Miasto. W związku ze zwiększeniem kosztów bieżących oraz zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 roku, w myśl którego opłata za zakwaterowanie w bursie wynosi do 50% kosztu utrzymania miejsca (do kosztu tego nie wlicza się wynagrodzeń pracowników i wydatków pochodnych od tych wynagrodzeń) w 2023 roku planuje się podniesienie opłaty miesięcznej za pobyt w bursach do wysokości 100 zł.

3.1.2.6. Opłaty za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych

W 2023 roku opłaty pobierane będą na podstawie uchwały nr 850/XXXIII/2013 Rady Miasta Lublin z dnia 5 września 2013 r. w sprawie ustalenia szczegółowych zasad ponoszenia odpłatności za pobyt w ośrodkach wsparcia i mieszkaniach chronionych realizujących zadania własne Gminy Lublin – miasta na prawach powiatu (z późn. zm.)

3.1.2.7. Opłaty za świadczone usługi opiekuńcze

Usługi przyznawane są przez MOPR w drodze decyzji administracyjnej, a odpłatność ustalana jest w oparciu o uchwałę nr 1224/XLVI/2014 Rady Miasta Lublin z dnia 20 listopada 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania (z późn. zm.). W 2023 roku, z uwagi na planowany wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę oraz minimalnej stawki godzinowej za pracę, planuje się w okresie od stycznia do czerwca wzrost stawki za jedną godzinę usług opiekuńczych do poziomu 30 zł (tj. o 4 zł) oraz specjalistycznych usług opiekuńczych do poziomu 32,00 zł (tj. o 4,50 zł) oraz w okresie od lipca do grudnia wzrost stawki za jedną godzinę usług opiekuńczych do poziomu 31 zł (tj. o 5 zł) oraz specjalistycznych usług opiekuńczych do poziomu 33,00 zł (tj. o 5,50 zł).

3.1.2.8. Opłaty za korzystanie z cmentarzy i urzędzeń cmentarnych

Opłaty pobierane są zgodnie z uchwałą nr 1072/XXXIV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 16 grudnia 2021 r. w sprawie wysokości opłat obowiązujących na cmentarzach komunalnych w Lublinie. Na 2023 r. planowane jest podwyższenie opłat o wskaźnik inflacji z lipca br., tj. o około 15,5%. Dodatkowo w związku z budową kolumbarium na cmentarzu komunalnym przy ul. Droga Męczenników Majdanka w Lublinie planowane jest wprowadzenie dodatkowej opłaty z tytułu tego typu pochówku.

3.1.2.9. Opłaty za korzystanie z szaletów miejskich

Zgodnie z uchwałą nr 268/X/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za korzystanie z szaletów miejskich położonych na terenie gminy Lublin (z późn. zm.) opłatom podlega korzystanie z szaletów miejskich zlokalizowanych przy Placu Litewskim, pod ul. Zamkową, w Ogrodzie Saskim i Parku Ludowym w wysokości 2 zł. Nie planuje się podniesienia stawek opłat za korzystanie z szaletów miejskich.

3.1.2.10. Opłaty pobierane na podstawie ustawy o drogach publicznych i ustawy Prawo o ruchu drogowym

W 2023 roku planuje się pobieranie opłat m.in. za:

1. parkowanie pojazdów w strefie płatnego parkowania

Opłaty za postój samochodów w strefie płatnego parkowania oraz opłaty dodatkowe za nieuiszczenie opłaty za parkowanie pobierane są na podstawie uchwały nr 330/XI/2015 Rady Miasta Lublin z dnia 19 listopada 2015 r. w sprawie ustalenia strefy płatnego parkowania na drogach publicznych na terenie Miasta Lublin oraz wysokości opłat za postój i sposobu ich pobierania (z późn. zm.).

W dniu 8 września 2022 roku Rada Miasta Lublin uchwaliła podniesienie (w stosunku do obowiązujących od 1 czerwca 2021 roku) opłat za parkowanie w podstrefie A, B, C i D o wskaźnik od około 8 do 15% w zależności od podstrefy oraz długości parkowania.

2. zajęcie pasa drogowego

Opłaty za zajęcie pasa drogowego są pobierane na podstawie uchwały nr 393/XIX/2012 Rady Miasta Lublin z dnia 29 marca 2012 roku w sprawie wysokości stawek opłat za zajęcie pasa drogowego dróg publicznych, których zarządcą jest Prezydent Miasta Lublin na terenie Miasta Lublin (z późn. zm.). Ponadto na podstawie zarządzenia nr 8/12/2016 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 1 grudnia 2016 r. (z późn. zm.) pobierane są opłaty za zajęcie dróg wewnętrznych stanowiących własność Gminy Lublin.

W dniu 8 września 2022 r. Rada Miasta Lublin uchwaliła wzrost stawek określonych dla większości celów dzierżawy o około 15%. Bez zmian proponuje się pozostawić stawki dzierżawy dotyczące drogowego obiektu inżynierskiego oraz elementów dróg pod budowę obiektów i urzędzeń infrastruktury telekomunikacyjnej w celu prowadzenia robót niezwiązanych z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem oraz ochroną i oznakowaniem dróg, umieszczenia urzędzeń infrastruktury telekomunikacyjnej w drogowym obiekcie inżynierskim, umieszczenia reklam na słupach oświetleniowych, energetycznych albo trakcyjnych lub przydrożnych barierkach, zagospodarowania drogi drobną zielenią lub z przeznaczeniem na przydomowy ogródek.

3. dzierżawę gruntów w pasach drogowych dróg publicznych

Oplaty za dzierżawę gruntów w pasach drogowych są pobierane na podstawie zarządzenia nr 46/7/2021 Prezydenta Miasta Lublin z dnia 12 lipca 2021 r. w sprawie ustalenia wysokości stawek czynszu za dzierżawę gruntów w pasach drogowych dróg publicznych na obszarze m. Lublin, których zarządcą jest Prezydent m. Lublin, na cele związane z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego, a także na cele związane z potrzebami obsługi użytkowników ruchu. W 2023 roku planuje się wzrost stawek jednostkowych za dzierżawę gruntów w pasach drogowych dróg publicznych dla wszystkich celów dzierżawy o około 15%.

4. usuwanie pojazdów z pasa drogowego

Zgodnie z przepisami ustawy Prawo o ruchu drogowym Rada Miasta ustala corocznie, w drodze uchwały, wysokość opłat za usuwanie pojazdów z pasa drogowego, z tym że wysokość opłat, nie może być wyższa niż maksymalne stawki określone na każdy rok kalendarzowy przez ministra właściwego do spraw finansów. W projekcie uchwały, który zostanie skierowany na sesję Rady Miasta Lublin zaproponowana zostanie opłata uwzględniająca (w granicach wyznaczonej stawki maksymalnej) ceny rynkowe, wynikające z cen zaproponowanych przez podmiot zewnętrzny wyłoniony w trybie przetargu nieograniczonego lub po przeprowadzeniu postępowania o zamówienie publiczne wyłączonego ze stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych.

3.1.2.11. Czynsze za lokale mieszkalne

Proponuje się realizację polityki mieszkaniowej Miasta określonej w uchwale nr 809/XXV/2021 Rady Miasta Lublin z dnia 28 stycznia 2021 r. w sprawie przyjęcia Wieloletniego Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Miasta Lublin na lata 2021-2025. Zgodnie z ww. uchwałą przyjęto założenie dążenia do zrównania średniej stawki czynszu ze średnią stawką kosztu utrzymania zasobu mieszkaniowego.

W sierpniu br. zarządzeniem Prezydenta Miasta nr 24/8/2022 określona została nowa stawka bazowa czynszu lokalu mieszkalnego w wysokości 6,99 zł/m², co oznacza wzrost o 10%. O 10% została zwiększona także stawka za najem socjalny lokalu, tj. z 1,25 zł/m² do 1,38 zł/m². W 2023 roku będą obowiązywały ww. stawki.

3.1.3 UDZIAŁY W PODATKACH DOCHODOWYCH

Na wielkość dochodów bieżących Miasta Lublin, znaczący wpływ mają dochody z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, które stanowią około 24% tych dochodów. Należą one do grupy dochodów pozostających w bardzo silnym związku z sytuacją makroekonomiczną kraju (dla której obecnie podstawowym czynnikiem ryzyka jest sytuacja geopolityczna wywołana wojną w Ukrainie oraz sytuacja na rynku surowców, w tym paliw) i są dochodami najbardziej wrażliwymi na zmiany w koniunkturze gospodarczej.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych przekazywane są za pośrednictwem budżetu państwa i pozyskiwane są od podatników zamieszkałych na terenie miasta i rozliczających się w urzędach skarbowych w Lublinie. Na etapie planowania Ministerstwo Finansów ustala i przekazuje corocznie kwotę dochodów z tytułu udziału w PIT dla jednostek samorządowych, w tym dla Miasta Lublin, na dany rok

budżetowy, przy czym do roku 2021 miała ona charakter szacunkowy, natomiast od roku 2022 stanowi dokładnie określoną wartość. Podstawę do wyliczenia na rok 2023 kwot dochodów z ww. tytułu będą stanowiły prognozowane kwoty dochodów z podatku PIT przyjęte do opracowania projektu ustawy budżetowej na 2023 rok. Wskaźnik udziału dla wszystkich gmin w planowanych ogólnych dochodach z PIT w 2023 roku stanowić będzie 38,40% (wzrost o 0,06 pp.), natomiast wysokość udziału powiatów jest stała i wynosi 10,25%.

Jednocześnie kontynuowane będą mechanizmy zachęt dla mieszkańców do rozliczania podatków w Lublinie, w tym przyznających preferencje dla tych osób, tj. Lubelska Karta Miejska, a także loteria „Rozlicz PIT w Lublinie”.

Dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych przekazywane są przez urzędy skarbowe i pozyskiwane są od podmiotów – osób prawnych – prowadzących działalność gospodarczą w różnych formach organizacyjno-prawnych rozliczających się w formie podatku CIT posiadających siedzibę na obszarze Miasta Lublin, jak też z zakładów (oddziałów) położonych na obszarze miasta należących do podmiotów mających siedzibę na terenie innej jednostki samorządu terytorialnego, proporcjonalnie do liczby zatrudnionych w nich osób na podstawie umowy o pracę. Wysokość udziału we wpływach z CIT jest stała i wynosi w części gminnej – 6,71%, a w części powiatowej – 1,40%, tj. łącznie udział dla miasta wynosi 8,11%.

Od 2022 roku na etapie planowania Ministerstwo Finansów ustala i przekazuje kwotę dochodów z tytułu udziału w CIT dla jednostek samorządowych, w tym dla Miasta Lublin, na dany rok budżetowy, przy czym jest ona dokładnie określona. Podstawę do wyliczenia na rok 2023 kwot dochodów z ww. tytułu będą stanowiły prognozowane kwoty dochodów z podatku CIT przyjęte do opracowania projektu ustawy budżetowej na 2023 rok.

Środki stanowiące dochody jednostek samorządu terytorialnego z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych przekazywane są na rachunek budżetu miasta w równych miesięcznych ratach.

3.1.4 SUBWENCJE I DOTACJE CELOWE Z BUDŻETU PAŃSTWA

Kolejnym źródłem dochodów budżetu miasta, zgodnie z ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, są subwencje i dotacje celowe przekazywane z budżetu państwa. Największy udział w tych dochodach stanowi subwencja oświatowa. Zgodnie z zapisami projektu budżetu państwa subwencja oświatowa wzrośnie o 13,7% w stosunku do kwoty określonej w ustawie budżetowej na 2022 rok. Jednocześnie należy zauważyć, że w budżecie państwa przy wyliczaniu subwencji ogólnej na 2023 r. uwzględniono rozwiązania zawarte w przyjętym przez Radę Ministrów 23 sierpnia 2022 r. projekcie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych innych ustaw, co oznacza brak przekazania samorządom w 2023 roku subwencji rozwojowej.

Jednostki samorządu terytorialnego mogą otrzymywać dotacje na dofinansowanie zadań własnych, finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami, a także dotacje na realizację zadań na podstawie porozumień z organami administracji rządowej. Największy udział stanowią dotacje na realizację zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami. Najwyższe kwoty dotacji przeznaczane są na

zadania z zakresu wsparcia rodziny i pomocy społecznej. Warto wspomnieć, że od 1 czerwca 2022 roku ZUS przejął od JST wypłatę świadczeń 500 plus.

Kwota subwencji i dotacji celowych z budżetu państwa na 2023 rok dla Miasta Lublin zostanie zaplanowana zgodnie z informacjami przekazywanymi przez Ministerstwo Finansów, Lubelski Urząd Wojewódzki i Krajowe Biuro Wyborcze.

3.2. DOCHODY MAJĄTKOWE

Główne pozycje dochodów majątkowych stanowić będą pozyskane na inwestycje środki europejskie i krajowe oraz dochody ze sprzedaży majątku.

Potencjalne wpływy środków bezzwrotnych, w tym europejskich i z innych źródeł na zadania inwestycyjne w 2023 roku oszacowane zostaną na podstawie podpisanych umów o dofinansowanie realizacji projektów i harmonogramów realizacji zadań. Źródłem ryzyka dla budżetu miasta może być uzyskanie dofinansowania z UE w kwotach i terminach innych niż planowane w wieloletniej prognozie finansowej. W tym kontekście szczególnie ważna jest realizacja zadań dofinansowanych ze środków europejskich zgodnie z harmonogramem. W 2023 roku przewiduje się wpływ środków europejskich związany z realizacją i/lub zakończeniem m.in. Zintegrowanego Centrum Komunikacyjnego dla LOF, rozbudowy i udrożnienia sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie, niskoemisyjnej sieci komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej oraz przebudową strategicznego korytarza transportu zbiorowego. Dodatkowo Gmina Lublin złożyła wnioski o dofinansowanie zadań inwestycyjnych w ramach Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych i otrzymała promesę oraz promesę wstępną dotyczące przyznania środków w kwocie 95 mln zł (w tym w 2023 roku 47,5 mln zł) na zadania: „Przebudowa układu drogowego w północno-zachodnich dzielnicach Lublina” (ul. Bliska i ul. Skowronkowa) oraz „Budowa przedłużenia ul. Lubelskiego Lipca’80”. Złożony został także wniosek na dofinansowanie z Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg zadania „Dostępne, funkcjonalne i bezpieczne drogi w Lublinie” obejmującego budowę przedłużenia ul. Węglarza oraz rozbudowę i przebudowę ul. Konrada Wallenroda (maksymalne dofinansowanie możliwe do uzyskania wynosi 30 mln zł i w założeniu będzie przekazywane w ratach w latach 2023-2025) oraz z Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych zadania „Budowa infrastruktury drogowej o strategicznym znaczeniu dla strefy przemysłowej Hajdów-Zadębie w Lublinie” (wnioskowana kwota dofinansowania 245 mln zł). Uzyskano również dofinansowanie z Funduszu Solidarnościowego (środki poza budżetem) w kwocie 3,1 mln zł na budowę i wyposażenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego przy ul. Poturzyńskiej 1.

Ponadto dochody majątkowe budżetu miasta będą pochodziły ze sprzedaży działek, mieszkań komunalnych i składników majątkowych, które zostaną wystawione do sprzedaży po raz pierwszy lub nie zostaną sprzedane w 2022 roku.

4. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PLANOWANIA WYDATKÓW MIASTA W 2023 ROKU

Przy planowaniu wydatków budżetowych na rok 2023 i lata następne należy mieć świadomość, że wskutek wystąpienia pandemii Covid-19, niepewnej sytuacji geopolitycznej związanej z wojną na Ukrainie oraz niesprzyjających warunków makroekonomicznych

sytuacja samorządowych finansów publicznych uległa znacznemu pogorszeniu. Na podstawie ocen skutków regulacji załączonych do projektów ustaw przedstawionych przez Rząd szacuje się, że w związku ze zmianami w systemie podatkowym wdrażanymi od 2019 roku, w tym głównie w ramach Polskiego Ładu ubytki dochodów miasta z tytułu udziałów w podatkach dochodowych w 2023 roku wyniosą ok. 300 mln zł. Wobec powyższego wielkości ujęte obecnie w wieloletniej prognozie finansowej z dużym prawdopodobieństwem będą musiały ulec zmianie. W warunkach znacznie ograniczonych możliwości finansowych wydatki budżetu miasta na 2023 r. prognozowane będą przy założeniu zapewnienia finansowania wydatków „sztywnych” oraz zobowiązań wynikających z umów długoterminowych. Planowane do realizacji w 2023 roku wydatki budżetu miasta mają służyć przede wszystkim finansowaniu obligatoryjnych zadań bieżących, których celem jest zaspokojenie potrzeb mieszkańców oraz wydatków majątkowych ujętych w wykazie przedsięwzięć wieloletnich lub zadań inwestycyjnych, które uzyskają dofinansowanie w ramach perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027. W takiej sytuacji niewykluczone staje się także sięgnięcie po dodatkowe zwrotne źródła finansowania wydatków inwestycyjnych miasta, głównie z przeznaczeniem na finansowanie wkładu własnego dla zadań planowanych do realizacji w ramach kolejnej perspektywy finansowej UE.

Ciężar zmian podatkowych wprowadzonych w latach 2019-2022, skutkujących trwałymi ograniczeniami dochodowymi w znacznej mierze będzie musiał dotyczyć dostosowań po stronie wydatkowej budżetu w zakresie zadań bieżących. Możliwości wydatkowe miasta w zakresie zadań bieżących w najbliższych latach będą istotnie ograniczone, przy priorytecie utrzymania prorozwojowej orientacji budżetu m.in. z uwagi na zaawansowanie realizacji poszczególnych projektów inwestycyjnych, w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Trwale ograniczone dochody budżetowe bez adekwatnego systemu rekompensat, w połączeniu z ryzykiem w otoczeniu gospodarczym i presją wydatkową związaną ze wzrostem cen towarów i usług może stanowić źródło trudności budżetowych w szczególności w zakresie wynikającym z finansowania wynagrodzeń i możliwości utrzymania na dotychczasowym poziomie zakresu realizacji zadań bieżących.

4.1. WYDATKI BIEŻĄCE

Pomimo czasowego poluzowania reguł równoważenia budżetu w dalszym ciągu polityka finansowa miasta będzie dążyć do utrzymania zależności poziomu planowanych wydatków bieżących od wysokości dochodów bieżących możliwych do uzyskania przez miasto, stąd priorytetem w zakresie planowania wydatków bieżących będzie zapewnienie środków na wydatki obligatoryjne, tj. na funkcjonowanie jednostek i urzędzeń miejskiej infrastruktury technicznej i społecznej, zaspokojenie bieżących potrzeb mieszkańców w związku z realizacją zadań miasta jako gminy i powiatu, a także na pokrycie kosztów obsługi długu i wpłatę do budżetu państwa.

Duże zaangażowanie inwestycyjne miasta oraz ograniczone możliwości finansowe budżetu, pomniejszone dodatkowo poprzez systemowe zmiany podatkowe i kryzys makroekonomiczny wymagają ciągłego zwiększania efektywności gospodarowania środkami publicznymi w każdej dziedzinie, a w szczególności w obszarach, które generują najwyższe koszty bieżące. Szczególny nacisk przy wydatkowaniu środków publicznych w sposób celowy

i oszczędny należy położyć na zachowanie zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów.

W związku z prognozami wysokiej inflacji oraz bardzo wysokich stóp procentowych, a także przewidywanym spowolnieniem gospodarczym i szacowanymi ubytkami w dochodach bieżących konieczne może okazać się odejście od zasady ścisłego powiązania wzrostu wydatków bieżących z dynamiką dochodów bieżących. Nie oznacza to jednak swobodnego kształtowania wielkości wydatków. Wręcz przeciwnie, konieczna będzie szczególna rozważa w wydatkowaniu środków. Wzrosty cen zakupu energii spowodowały konieczność podpisania umowy na dostawy energii elektrycznej dla jednostek miejskich ze stawkami około 300% wyższymi niż w poprzedniej umowie. Natomiast cykl drastycznych podwyżek stóp procentowych spowodował, że na obsługę zadłużenia miasto będzie musiało przeznaczyć kilkukrotnie więcej niż w 2021 roku. W przyszłorocznym budżecie muszą znaleźć się także środki na zakupy znacznie drożejącej żywności i leków na potrzeby placówek oświatowych i pomocy społecznej oraz konieczne remonty w perspektywie znacznie wyższych cen usług remontowo-budowlanych, a także pozostałe usługi.

Kontynuowane będą działania oszczędnościowe i racjonalizujące wydatki bieżące z wykorzystaniem efektu skali poprzez zbiorowe zakupy dostaw i usług na potrzeby Urzędu Miasta Lublin i jednostek organizacyjnych miasta, w tym oświatowych. Nadal realizowane będą wdrożone w poprzednich latach rozwiązania takie jak: wspólne ubezpieczenie mienia Lublina czy wspólny zakup świadczenia usług telekomunikacyjnych.

Od 1 stycznia 2023 roku zakłada się podwyżki wynagrodzeń dla pracowników Urzędu Miasta Lublin i miejskich jednostek w wysokości średnio 500 zł/etat, przy założeniu, iż dla jednostek, w których podwyżka została wprowadzona w II półroczu 2022 roku, planowana podwyżka w 2023 roku zostanie pomniejszona o wysokość podwyżki wprowadzonej w II półroczu 2022 roku. Dalsze regulacje płacowe uzależnione będą od sytuacji finansowej budżetu miasta.

W ramach wydatków bieżących przewidywanych na rok 2023 proponuje się przyjęcie poniższych założeń odnośnie głównych obszarów działalności miasta:

4.1.1. Oświata i edukacja

Pomimo ograniczonych możliwości budżetowych miasta zakłada się pełną realizację podstawowych zadań wynikających z polityki oświatowej, w szczególności: zapewnienie powszechnej dostępności szkół, utrzymywanie odpowiednich warunków działania szkół i placówek oświatowych, otoczenie opieką i promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych oraz pomoc uczniom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej. W związku z trwającą wojną w Ukrainie i napływem uchodźców wojennych jedną z kluczowych kwestii staje się zapewnienie możliwości nauki dzieciom i młodzieży z Ukrainy oraz wypracowanie odpowiednich procedur w zakresie ich skutecznego nauczania i integracji z uczniami polskimi.

W związku z wprowadzeniem od 1 maja 2022 roku podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli o 4,4% oraz od 1 września podwyżki wynagrodzeń dla nauczycieli początkujących, a także w związku z realizacją zadania związanego z zatrudnieniem nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych, w 2023 roku zostaną uwzględnione skutki przechodzące wzrostu wynagrodzeń. Ponadto należy

zapewnić środki finansowe na skutki awansu zawodowego nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych.

4.1.2. Rodzina, polityka społeczna i ochrona zdrowia

Działania w ramach pomocy i polityki społecznej koncentrują się głównie na wypełnieniu szeregu obowiązków nałożonych na jednostki samorządu terytorialnego ustawą o pomocy społecznej oraz o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Do zadań miasta w tym zakresie należy w szczególności: prowadzenie placówek pomocy społecznej, opieka nad dzieckiem i rodziną, przyznawanie i wypłacanie świadczeń, ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego i zawodowego, podejmowanie działań na rzecz osób starszych lub/i niepełnosprawnych, udzielanie schronienia i zapewnienie posiłku osobom tego pozbawionym, organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, łagodzenie skutków bezrobocia i ułatwianie powrotu na rynek pracy, prowadzenie żłobków. Udział wydatków na wspieranie rodziny, pomoc i politykę społeczną stanowi znaczącą pozycję w wydatkach bieżących miasta. Mimo, iż poszukiwanie oszczędności w tej sferze jest zadaniem bardzo trudnym, zakłada się kontynuowanie działań zmierzających do efektywnego gospodarowania środkami.

W zakresie ochrony zdrowia z budżetu miasta finansowane będą głównie zadania z zakresu profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii, a także programy z zakresu polityki zdrowotnej. Środki na realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzą z opłat za zezwolenia i korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (wpływy z tzw. „małpek”).

4.1.3. Transport i gospodarka komunalna

Zadania o charakterze użyteczności publicznej w ramach tego obszaru działalności miasta dotyczą głównie:

- lokalnego transportu zbiorowego, w tym zapewnienia usług przewozowych i standardów bezpieczeństwa przewozów pasażerskich oraz zarządzania ruchem w celu zapewnienia uprzywilejowanej pozycji komunikacji zbiorowej;
Dodatkowo należy także uwzględnić funkcjonowanie nowego Dworca Metropolitalnego oraz nowo wybudowanych węzłów przesiadkowych przy ul. Żeglarskiej, Wróblej, Osmolickiej, Granitowej, Franczaka Lalka oraz Zbożowej z ładownikami dla pojazdów elektrycznych. Budowa tych obiektów i elementów infrastruktury wiąże się z koniecznością zapewnienia środków na ich utrzymanie, a także koniecznością wydłużenia tras linii autobusowych.
- utrzymania nawierzchni dróg, chodników i drogowych obiektów inżynierskich;
- utrzymania, remontów oraz zakupu energii do oświetlenia ulic, placów i dróg;
- oczyszczania miasta;
- gospodarki odpadami w mieście.

4.1.4. Gospodarka mieszkaniowa

W 2023 roku realizowana będzie polityka mieszkaniowa zawarta w Wieloletnim Programie Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Lublin na lata 2021-2025. Co do zasady kontynuowana będzie realizacja celów określonych w dotychczas prowadzonej

polityce gospodarowania zasobem mieszkaniowym. Prowadzone będą działania dotyczące poprawy stanu technicznego mieszkaniowego zasobu miasta poprzez remonty zasobu oraz zwiększenia możliwości zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych osób zakwalifikowanych do udzielenia pomocy mieszkaniowej.

4.1.5. Kultura, kultura fizyczna i turystyka

W 2023 roku dotowane będą samorządowe instytucje kultury, kontynuowane będą najważniejsze cykliczne wydarzenia kulturalne, a także podejmowane będą działania mające na celu upowszechnianie działalności kulturalnej w mieście, w tym w dzielnicach miasta. Należy także mieć na uwadze zaangażowanie miasta w związku z otrzymaniem przez Lublin tytułu Europejskiej Stolicy Młodych 2023.

W ramach zadań z zakresu kultury fizycznej oraz turystyki wspierane są działania mające na celu dbałość o prawidłowy rozwój psychofizyczny poprzez wychowanie fizyczne i rekreację oraz propagujące turystykę i krajoznawstwo. Zakłada się kontynuowanie upowszechniania kultury fizycznej wśród mieszkańców miasta oraz wspieranie sportu, w tym zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe poprzez stypendia sportowe. Działania w tym obszarze są ważnym elementem promocji miasta. Bardzo istotnym instrumentem w realizacji zadań z zakresu kultury fizycznej i turystyki jest zapewnienie i utrzymanie właściwej bazy sportowej, rekreacyjnej i turystycznej.

4.1.6. Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa

Jednym z celów miasta jest podejmowanie działań zmierzających do zwiększenia poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. Dlatego zakłada się zapewnienie środków na prawidłowe funkcjonowanie jednostek zajmujących się zadaniami z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, tj. Straży Miejskiej, Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej, ochotniczej straży pożarnej, Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego oraz Centrum Monitoringu Wizyjnego. Kontynuowana będzie współpraca z Policją, m.in. poprzez dofinansowanie działań mających na celu promowanie bezpiecznych zachowań oraz prawidłowych wzorców postępowania, reagowanie w razie zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i monitorowanie sytuacji w rodzinach, gdzie zdarza się przemoc, jak również podniesienie świadomości mieszkańców na temat występujących zagrożeń.

4.1.7. Ochrona środowiska

W obszarze ochrony środowiska, którym zajmuje się miasto, znajdują się zadania m.in. z zakresu zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków oraz zagospodarowania zieleni. Bardzo ważne w obecnych czasach są działania związane z ochroną powietrza i klimatu. Opracowany został „Plan adaptacji do zmian klimatu Miasta Lublin do roku 2030”, który wskazuje działania przyczyniające się do ochrony miasta przed negatywnymi skutkami zmian klimatu. W ww. sferze zakłada się uwzględnienie adaptacji do zmian klimatu w polityce rozwoju miasta poprzez m.in. wskazywanie potrzeb oraz inicjowanie nowych kroków w celu adaptacji miasta do postępującej zmiany klimatu. Miasto Lublin w trosce o lepszą jakość powietrza i klimatu, podobnie jak dotychczas, będzie realizowało zadania na wielu płaszczyznach. Zakłada się m.in. wzmocnienie wykorzystania funkcji zieleni miejskiej w łagodzeniu skutków zmian klimatu. Duży nacisk kładzie się na rewitalizację oraz rozwój obszarów zielonych

poprzez realizację zadań w ramach Zielonego Budżetu, nasadzenia roślinne, leczenie starodrzewu i pomników przyrody, tworzenie mini skwerów i ogrodów deszczowych, zakładanie łąk kwietnych. Przewiduje się także działania mające na celu ograniczanie niskiej emisji np. dopłaty do likwidacji pieców i kotłów na paliwo stałe oraz działania na rzecz zwiększania efektywności energetycznej.

4.2. WYDATKI MAJĄTKOWE

W roku 2023 oraz w latach następnych w pierwszej kolejności będą zabezpieczane środki finansowe na realizację przedsięwzięć kontynuowanych (m.in. z zakresu transportu i komunikacji) oraz na inwestycje, dla których już wykonano prace przygotowawcze. Wprowadzanie do planów inwestycyjnych nowych przedsięwzięć będzie warunkowane potrzebami rozwojowymi i możliwościami budżetowymi Miasta i dotyczyć będzie zadań najbardziej uzasadnionych, w tym projektów, na które możliwe jest uzyskanie dofinansowania zewnętrznego m.in. z budżetu Unii Europejskiej lub z budżetu państwa.

Po raz kolejny będą realizowane projekty inwestycyjne wybrane przez mieszkańców w procedurze budżetu obywatelskiego oraz projekty w ramach inicjatywy lokalnej, a także zgłoszone w ramach realizacji Projektu „Planu dla Dzielnic”.

Zakładane wydatki majątkowe na lata 2023-2025 wynikające z planowanego obecnie do realizacji programu inwestycyjnego opiewają na łączną kwotę około 453 mln zł, z tego na zakończenie projektów współfinansowanych ze środków europejskich w ramach perspektywy 2014-2020 około 118 mln zł (w tym dofinansowanie z UE około 51 mln zł). Należy tutaj mieć na uwadze, że w miarę postępów w krajowych przygotowaniach do wdrażania nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej, a co się z tym wiąże ogłaszania naborów wniosków według skonkretyzowanych wytycznych, zarówno lista zadań inwestycyjnych, jak i wielkość dofinansowania będą ulegały zmianie.

W 2023 roku zadania inwestycyjne będą realizowane

- ze środków własnych miasta, m.in.:
 - zadania w ramach inicjatywy lokalnej IV - budowa dróg gminnych 023D i 022D w rejonie ulic: Turystycznej i Hajdowskiej,
 - zadania w ramach inicjatywy lokalnej IV - budowa ul. Siewierzan,
 - modernizacja i doposażenie obiektów sportowych (przebudowa boiska przy ZSO nr 5),
- dofinansowane w ramach perspektywy finansowej UE na lata 2014-2020, m.in.:
 - Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego
Celem projektu jest utworzenie w pełni funkcjonalnego zintegrowanego węzła komunikacji publicznej obsługującego LOF i całe województwo, integrującego system transportu wewnątrz Lublina i LOF z transportem dalekobieżnym. Budowa węzła obsługującego wszystkich przewoźników, w bliskim sąsiedztwie istniejącego dworca kolejowego, stanowi zasadniczy element integracji systemu transportu wewnętrznego Miasta Lublin i jego obszaru funkcjonalnego z transportem o charakterze aglomeracyjnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym.

W 2023 roku planuje się zakończenie robót drogowych oraz prac przy budynku dworca i oddanie obiektu do użytkowania.

- Rozbudowa i udrożnienie sieci komunikacji zbiorowej dla obszaru specjalnej strefy ekonomicznej i strefy przemysłowej w Lublinie

Głównym celem projektu jest poprawa mobilności transportowej, upłynnienie ruchu, oraz zwiększenie wykorzystania niskoemisyjnego transportu miejskiego w obszarze specjalnej strefy ekonomicznej i przemysłowej w Lublinie.

W 2023 roku planuje się budowę sygnalizacji świetlnej oraz zatok autobusowych na skrzyżowaniu ulic: Józefa Franczaka „Lalka” – Skalskiego – Kazimierza Jagiellończyka oraz przebudowę sygnalizacji świetlnej wraz ze skrzyżowaniem ul. Doświadczalnej i al. Witosa.

- Przebudowa strategicznego korytarza transportu zbiorowego wraz z zakupem taboru w centralnej części obszaru LOF

Projekt polega na poprawie mobilności transportowej oraz zwiększeniu wykorzystania niskoemisyjnego transportu miejskiego. Zakres projektu obejmuje przebudowę/rozbudowę: Al. Raclawickich, ul. Poniatowskiego – od Al. Raclawickich do wiaduktu nad al. Solidarności, ul. Lipowej, przebudowę trakcji trolejbusowej w ulicy Lipowej i Al. Raclawickich oraz zakup taboru.

W 2023 roku planuje się dostawę 7 autobusów elektrycznych oraz przebudowę skrzyżowania ul. ks. Jerzego Popiełuszki z ul. Bartosza Głowackiego i sygnalizacji świetlnej, z włączeniem do Systemu Zarządzania Ruchem wraz z przebudową/rozbudową odcinka ul. ks. Jerzego Popiełuszki.

- Niskoemisyjna sieć komunikacji zbiorowej dla północnej części LOF wraz z budową systemu biletu elektronicznego komunikacji aglomeracyjnej

Głównym celem projektu jest poprawa dostępności komunikacyjnej nie tylko w obrębie miasta, ale również na terenie gmin ościennych. Połączenie różnych form transportu, w tym publicznego z komunikacją indywidualną (pieszą, rowerową i samochodową) przyczyni się do zwiększenia mobilności użytkowników. Ponadto stworzony w ramach projektu system biletu elektronicznego pozwoli na wygodne korzystanie z transportu miejskiego.

W 2023 roku planuje się dostawę autobusu wodorowego, dostawę 2 samochodów elektrycznych do obsługi infrastruktury systemu Lubika, dostawę i podłączenie do systemu biletomatów stacjonarnych i mobilnych, a także budowę przyłączy energetycznych do zasilania biletomatów na przystankach komunikacji miejskiej.

Ponadto w ramach zielonej transformacji miasta w przypadku dostępności środków z Krajowego Planu Odbudowy lub innych programów europejskich realizowane będą: budowa Parku Nadrzecznego, budowa Parku na Błoniach pod Zamkiem Lubelskim, rewitalizacja Parku Bronowickiego w Lublinie.

- dofinansowane z budżetu państwa, m.in.:
 - budowa przedłużenia ul. Lubelskiego Lipca '80,
 - budowa budynków mieszkalnych w os. Felin,
 - przebudowa układu drogowego w północno-zachodnich dzielnicach Lublina (ul. Bliska i ul. Skowronkowa),
 - budowa i wyposażenie Centrum opiekuńczo-mieszkalnego przy ul. Poturzyńskiej 1,
- ze środków z emisji obligacji przychodowych Miasta Lublin:

- częściowo Zintegrowane Centrum Komunikacyjne dla Lubelskiego Obszaru Funkcjonalnego,
- częściowo przebudowa układu drogowego w północno-zachodnich dzielnicach Lublina (ul. Bliska i ul. Skowronkowa)
- częściowo Dostępne, funkcjonalne i bezpieczne drogi w Lublinie (ul. Węglarza i ul. Wallenroda),
- rozbudowa ul. Raszyńskiej.

5. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE PRZYCHODÓW, ROZCHODÓW I POZIOMU ZADŁUŻENIA MIASTA

W 2023 roku przewiduje się pozyskanie środków z kredytu/emisji obligacji komunalnych w kwocie 150 mln zł, a także obligacji przychodowych w kwocie 55 mln zł.

W ramach zakładanych rozchodów ujęte zostaną środki w kwocie około 102,2 mln zł na spłatę rat pożyczek i kredytów oraz wykup obligacji.

Należy zwrócić uwagę, że potrzeby inwestycyjne w zestawieniu z możliwościami ich finansowania zmuszają do sięgania po pozabudżetowe źródła dochodów. Zgodnie z unijną zasadą współfinansowania realizując projekty finansowane ze środków UE miasto zobowiązane jest zapewnić wkład własny, stąd też sięga po zwrotne źródła finansowania jak pożyczki, kredyty czy obligacje. W sytuacji, z jednej strony niepewności spowodowanej wojną w Ukrainie, znaczącym wzrostem cen, w tym wzrostem cen surowców energetycznych, oddziaływaniem restrykcyjnej polityki monetarnej (drastyczny wzrost stóp procentowych) oraz brakiem rekompensaty w 2023 roku prognozowanego ubytku dochodów z tytułu zmian podatkowych w ramach Polskiego Ładu, z drugiej zaś chęci wykorzystania szansy rozwojowej wskutek wdrażania perspektywy finansowej UE na lata 2021-2027, konieczne będzie skorzystanie z dodatkowych zwrotnych źródeł finansowania wydatków miasta. W celu utrzymania stabilności finansowej, w tym utrzymania kwoty długu na poziomie pozwalającym na jego obsługę, przy zachowaniu możliwości rozwojowych i inwestycyjnych zakłada się przestrzeganie założeń oraz zasad zarządzania długiem obejmujących m.in.:

- spełnienie regulacji prawnych dotyczących limitowania zadłużenia wynikających z ustawy o finansach publicznych,
- minimalizowanie kosztów obsługi długu w długim okresie głównie poprzez optymalny dobór instrumentów dłużnych, np. zaciąganie kredytów w europejskich instytucjach finansowych na preferencyjnych warunkach (Europejski Bank Inwestycyjny, Bank Rozwoju Rady Europy),
- ustalenie wewnętrznych limitów zadłużenia na maksymalnym poziomie 100% dochodów bieżących,
- ograniczanie ryzyka kursowego poprzez niezaciąganie zobowiązań kredytowych w walucie obcej,
- utrzymywanie zróżnicowanego portfela długu zawierającego obligacje i kredyty oraz uzupełnionego preferencyjnymi pożyczkami.

Obecnie do ustalania limitu zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego zastosowanie mają przepisy art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, zmodyfikowane przepisami ustaw: z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych

rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem Covid-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (z późn. zm.), z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 oraz z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa. Od 2022 roku do ustalenia relacji określonej w art. 243 ust. 1 ustawy o finansach publicznych w przypadku Miasta Lublin przyjmuje się okres siedmiu lat, przy czym do roku 2025 obowiązują przepisy przejściowe, w oparciu o które do wyliczeń przyjmuje się średnią arytmetyczną relacji dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku oraz pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu, natomiast od 2026 roku nadwyżka operacyjna nie jest już powiększana o dochody ze sprzedaży majątku.

Zgodnie z art. 243 ust. 3 i 3a ustawy o finansach publicznych z limitowania, podobnie jak dotychczas, wyłączone są:

- spłaty zadłużenia (wraz z odsetkami) zaciąganego w związku z realizacją projektów współfinansowanych ze środków UE oraz poręczeń i gwarancji udzielonych podmiotom realizującym takie projekty, w terminie nie dłuższym niż 90 dni po zakończeniu projektu i otrzymaniu refundacji tych środków (termin ten nie ma zastosowania do odsetek od zobowiązań zaciągniętych na wkład krajowy),

- spłaty zadłużenia (wraz z odsetkami) zaciąganego na wkład krajowy w związku z realizacją projektów współfinansowanych w co najmniej 60% ze środków UE, które wynikają z umowy o dofinansowanie, zawartej po dniu 1 stycznia 2013 roku oraz współfinansowanych w co najmniej 50% ze środków UE, które wynikają z umowy o dofinansowanie, zawartej po dniu 1 stycznia 2022 roku i dotyczą wydatków poniesionych po tym dniu.

Ponadto, zgodnie z art. 243a ustawy o finansach publicznych, przy ustalaniu ograniczeń zadłużenia JST wynikających z art. 243 ustawy nie uwzględnia się dochodów związanych z emisją obligacji przychodowych (tj. środków zgromadzonych na rachunku bankowym, przeznaczonym wyłącznie do gromadzenia przychodów z przedsięwzięcia i dokonywania wypłat na zaspokojenie roszczeń obligatariuszy) oraz świadczeń emitenta należnych obligatariuszom od emitenta obligacji z tytułu wykonania zobowiązań wynikających z obligacji przychodowych.

Proponowane regulacje ujęte w projekcie ustawy o zmianie ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego zawierają zapisy dotyczące złagodzenia limitów zadłużenia. Dopuszczają one możliwość niespełnienia przez JST indywidualnego limitu spłaty zobowiązań, o którym mowa w art. 243 ustawy o finansach publicznych, pod warunkiem, że łączna kwota długu JST nie przekroczy 100% jej dochodów ogółem pomniejszonych o dotacje i środki o podobnym charakterze oraz powiększonych o niektóre przychody nieprzeznaczone na finansowanie deficytu. Takie uelastycznienie reguł fiskalnych obowiązujących jednostki samorządu terytorialnego związane jest z dążeniem do maksymalnego wykorzystania przez JST ich możliwości inwestycyjnych i zwiększenia poziomu rozwoju lokalnego. Dodatkowym zabezpieczeniem JST jest rozwiązanie, zgodnie z którym przekroczenie indywidualnego limitu spłaty zobowiązań może nastąpić jedynie wówczas, gdy w ocenie Regionalnej Izby Obrachunkowej nie ma zagrożenia realizacji zadań publicznych.

W 2023 roku i latach następnych zakłada się spełnienie ustawowych wskaźników limitujących zadłużenie miasta.